

Tamarah Benima

Iraanse wees

De beschuldiging zelf is een wapen geworden in de strijd tegen tegenstanders

Www.gestolengrootmoeder.nl. Schoot u, net als ik, in de lach toen u erover las? De website van Peter Burger, docent journalistiek aan de Universiteit van Leiden, heeft als ondertitel: *Broodje Aap met voetnoten*. De site gaat over onjuist nieuws: onzinberichten die worden rondgepompt, maar ook expres foutief nieuws dat als wapen wordt ingezet tegen tegenstanders. Burger mocht erover vertellen in het radioprogramma *Met het oog op morgen*. Wist u bijvoorbeeld dat The Donald een Iraanse wees is?

Dit onzinbericht valt in het niet bij de nieuwsoorlog die woedt over Steve Bannon. Is de naaste medewerker van Donald Trump een antisemiet? De Anti Defamation League zegt van wel, de

Zionist Organisation of America zegt van niet. De ADL (een Joodse organisatie die antisemitisme bestrijdt) voert als argument aan dat Bannon een platform heeft geboden op *Breitbart.com* aan de *alternative right*-beweging ('alt-right'), een verzameling clubs met heel foute ideeën (maar – de werkelijkheid is weerbarstig – niet alleen foute ideeën). De ZOA voert als argument aan dat Bannon *Breitbart.com* jarenlang heeft geleid. De site werd opgericht door Andrew Breitbart. De inmiddels overleden journalist, commentator en ondernemer wilde in 2007 een nieuwsnetwerk dat 'zonder zich te verontschuldigen voor de vrijheid en voor Israël zou zijn'. Ik zou een gat in de lucht springen als we dat in Nederland zouden hebben.

Breitbart was Joods, Bannon is dat niet. Het interessante in deze mediaschrijd is dat het antisemitisme als meetlat wordt gebruikt om te zien of iemand deugt of niet. En nog interessanter, of de beschuldiging ergens op slaat of niet doet er niet toe, de beschuldiging zelf is een wapen geworden in de strijd tegen tegenstanders. Gehanteerd door links tegen rechts welteverstaan. Want links wordt niet met deze beschuldiging bestookt. Jeroen Pauw of Sven Kokkermann – om de strijd naar Nederlandse verhoudingen te verplaatsen – krijgen echt geen beschuldiging van antisemitisme naar hun kop als zij antisemitische rappers aan hun tafel hebben. De les: alles zelf lezen en checken. Want nieuws is niet meer alleen nieuws.

Wajera | Beresjiet/Genesis 18:1-22:24

Rabbin Hannah Nathans

Positiviteit

Toen de Eeuwige de steden van de vlakte vernietigde herinnerde Hij zich Avraham, en Hij zond Lot weg uit het midden van de omkering, toen Hij de steden omkeerde te midden waarvan Lot woonde (Beresjiet 19:29).

Rav Kook vroeg zich af waarom Lot gered werd ter wille van Avraham en niet ter wille van zijn eigen verdienste. Lot was geen medepleger, met de bewoners van Sodom. Hij nam niet deel aan hun egocentrisme, hun wreedheden, hun pleziertjes en hun orgieën. Hij was gastvrij voor de vreemdelingen die de stad bezochten en beschermde ze tegen de beoogde aanrandingen door zijn stadsgenoten. Was dat niet goed genoeg? Nee, zegt rav Kook, dat was niet goed genoeg. Het is niet genoeg om schadelijke ideeën en foute beweringen te verwerpen. Dat is wel goed, het is maar een deel van het werk.

Werkelijke oppositie draagt alleen vrucht als we een alternatieve levensvisie hebben, gebaseerd op *chesed*, liefde in verbondenheid, waardoor de maatschappij op een betere, meer rechtvaardige manier bestuurd wordt – een positieve visie hoe we de wereld beter

zullen maken. Zo'n visie had Lot niet en Avraham wel, aldus Kook. In Beresjiet 18:19 zegt de Eeuwige over Avraham: 'Ik wist dat hij zijn kinderen en zijn huishouding na hem op zal opdragen de weg van de Eeuwige te bewaren teneinde rechtvaardigheid en recht te doen.' Dat is een positieve visie, een visie op wat we wel moeten doen, in plaats van alleen ergens tegen te zijn.

Werkelijke oppositie draagt alleen vrucht als we een alternatieve levensvisie hebben

Rav Kook beschouwde dit als een belangrijke les. Het verwerpen van ideologieën die in strijd zijn met de ethiek van de Tora is niet genoeg. Twitter en Facebook bulken van de negatieve kritiek. Zijn we het ergens niet mee eens? Schand! Snel een post! En delen! Iedereen moet onze verontwaardiging horen. Dat is niet verkeerd. Maar het is niet

genoeg. Trump en Clinton kregen tonnen negatieve kwalificaties over zich heen. Voor een deel hadden ze het er ook naar gemaakt. Maar alleen wijzen op misstanden is niet genoeg. We moeten een positieve visie uitdragen, gebaseerd op de positieve waarden van de Tora, en ernaar leven, zegt rav Kook naar aanleiding van deze parsja.

In mijn vorige beroep, als trainer/organisatieadviseur, hanteerden we de stelregel 'Energie volgt aandacht'. Als we onze aandacht alleen richten op wat we niet willen, is dat wat we in stand houden. 'Welles-nietes' is geen effectieve veranderingsstrategie, het versterkt tegenkrachten. Om verandering te realiseren moeten we onze aandacht richten op wat we wel willen. Een positieve visie richt onze energie en engageert anderen die hetzelfde willen. Een positieve visie, een visie op hoe in de wereld de Tora in praktijk te brengen, helpt ons een betere wereld te creëren.

Hannah Nathans is rabbin van OJG Klal Israël in Delft en van HaMakor, centrum voor Joodse spiritualiteit.